

DIA: nové
uspořádání
e-governmentu
**od 1. 4.
2023**

Egovernment

elektronizace veřejné správy

Vše o elektronizaci veřejné správy
- srozumitelně a zdarma:
www.egovernment.cz

ZLOMOVÉ OBDOBÍ EGOVERNMENTU

Nemohlo být třeskuějšího tématu k diskusi v oblasti e-governmentu než vznik nové Digitální informační agentury. Návrh zákona proběhl rychle Sněmovnou, Senát se k němu raději nevyjadřoval, výběrové řízení na jejího ředitele budilo emoce a ozval se proti němu i ústavně-právní výbor horní komory. Navíc času do zahájení práce DIA je skutečně málo a termín 1. 4. 2023 mohl navozovat myšlenku, že je to všechno tak trochu žert. Není. DIA bude. Vlastně už je. Nejde ještě naplno, ale už do sebe „vcucává“ z pohledu e-governmentu důležité odbory umístěné v jiných resortech a institucích. A taky generuje problémy. Po odchodu Romana Vrby, ředitele odboru e-governmentu MV, svůj odchod ohlásil, přesně v den naší konference, další klíčový manažer Michal Pešek, který vedl Správu základních registrů. Z pohledu organizátora ideální chvíle pro konferenci na uvedené téma. Udělali jsme ji a Vy na následujících stránkách můžete vsříebat, co všechno zde zaznělo. Můžete tak sami posoudit, zda je Digitální informační agentura jakousi záchranou českého e-governmentu, takovou Noemovou archou, na které by měl náš e-government doplout k daleko lepším mezinárodním výsledkům, nebo zda je to záležitost, která ve své podstatě další vývoj v oblasti elektronizace veřejné správy u nás výrazně ohrožuje. I tento názor zazněl. Ať tak, nebo tak, jsme skutečně v určitém bodu zlomu.

Je zcela jisté, že český e-government nebude nadále stejný. Dojde k novému uspořádání jeho struktury, kompetencí a financí. Nadále by tedy velení nad touto oblastí mělo být ukotveno pod novým úřadem stojícím mimo resorty a měl by být apolitický. Jak se to podaří a k čemu to povede, ukáže čas. Jaké jsou plány a představy můžete zjistit už nyní na následujících stránkách.

Pěkné čtení.

Michal Jirkovský,
šéfredaktor

Redakce	ÚVODNÍ SLOVO	3
	OBSAH, TIRÁŽ	4

MIKULOV 2022	6-8
E-GOVERNMENT AKTUÁLNĚ A PŘEHLEDNĚ	10-13
NOVÁ KREV DO ŽIL eGONA?	14-16
POLICEJNÍ POL POINTY VE STŘEDOČESKÉM KRAJI	18-20
eIDAS2.0 – ELEKTRONICKÁ PENĚŽENKA NA OBZORU	22-24
SMĚRNICE NIS2 A KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	26-28
ČEŠI SE HLÁSÍ O ELEKTRONICKOU IDENTITU.	30-31
CITRIX POSKYTUJE „ZERO TRUST NETWORK ACCESS“	32-33
DLOUHODOBÉ UCHOVÁVÁNÍ ELEKTRONICKÝCH PODPISŮ/PEČETÍ	34-35
MODELOVÁNÍM AGEND K VYŠŠÍ KVALITĚ ÚDAJŮ VS	36-37

V rámci České a Slovenské republiky vydává:

info♦com s.r.o, Na Zatlance 10, 150 00 Praha 5

www.infocom.cz

IČO: 26426331

zapsána u Městského soudu v Praze

pod č. C - 81357

tel.: 241 412 518**e-mail:** egovernment@egovernment.cz**http:** www.egovernment.cz**twitter:** @EgovernmentMag**facebook:** @EgovernmentMagazin**Šéfredaktor:** Ing. Michal Jirkovský**Korektorka:** PhDr. Helena Veverková**Asistentka:** Karolína Modranská**Grafika:** PROPAGANDA, Malá Štupartská 7, Praha 1**Tiskárna:** A. R. GARAMOND s.r.o., Belnická 758, 252 42 Jesenice**Registrační číslo:** MK ČR E 11364

ISSN 1801-9420

Reprodukce celku ani jeho částí v jakémkoliv provedení není povolena bez výslovného souhlasu Egovernment – info♦com.

Registrace:Magazín Egovernment je distribuován, na základě registrace, pracovníkům veřejné správy v České republice a na Slovensku **ZDARMA**.Ostatní čtenáři, kteří nejsou pracovníky veřejné správy zaplatí cenu **300 Kč** bez DPH/**výtisk, tj. 900 Kč** bez DPH **ročně**.S registrací získáte, kromě pravidelného zasílání magazínu, i informace o dalších projektech, které realizuje společnost **info♦com s.r.o.**

ROK INFORMATIKY 2023

Speciální setkání úplně všech, pro které je důležitá
informatika a elektronizace veřejné správy
na úrovni krajů, měst a obcí.

Telč – Panský dvůr, 31. 5. – 2. 6. 2023

Zhodnocení vývoje ICT na krajích, městech i obcích
a diskuze o přístupu státu k eGovernmentu.

Informace a registrace na:

www.egovernment.cz

Konference o DIA

Letošní jarní číslo magazínu Egovernment tradičně odráží především témata projednávaná na konferenci v Jihlavě, kterou vždy pořádáme ve spolupráci s Krajským úřadem Kraje Vysočina a snažíme se na ní, jako první akci v roce, zachytit tu nejdůležitější problematiku. Právě proto jsme se jak v Jihlavě, tak nyní v magazínu věnovali hlavně Digitální informační agentuře.

Digitální informační agentura, jako nově vznikající ústřední orgán státní správy, k sobě po právu poutá pozornost a navozuje řadu otázek.

- Jaké bude mít DIA postavení vůči ostatním ministerstvům?
- Jaká bude struktura DIA?
- Jak bude financována?
- Kolik bude stát?
- Jak to bude s personálním zajištěním?
- Jaké odbory přecházejí pod DIA automaticky?
- Od kdy bude fungovat?

Ale nebyla to jenom samotná DIA, která navozovala řadu otázek. Předmětem diskuze byla i její příprava, tudíž například skutečnost, jestli bylo správné, že zákon o DIA vznikl ve zkráceném procesu?

- Je dobře, že se k návrhu zákona Senát vlastně nevyjadřoval?
- Je v pořádku velký počet připomínek, které návrh zákona vyvolal?
- Bylo správné vyhlášovat výběrové řízení a ředitele DIA prostřednictvím sociálních sítí?
- Není 1. 4. 2023 příliš ambiciózní datum pro opravdu funkční start DIA?

A samozřejmě s pohledem do budoucna byly důležité otázky na základní projekty, kterým se bude DIA nyní věnovat, i to, jaký vztah a aktivity bude vyvozovat nejen vůči ministerstvům či krajům, ale třeba i vůči obcím.

I z těchto důvodů jsme tentokrát jako základní formu naší konference zvolili diskuzi. Digitální informační agentura byla tedy v Jihlavě především tématem diskuze s vicepremiérem pro digitalizaci **Ivanem Bartošem** a novým, ještě čerstvým, ředitelem Digitální informační agentury **Martínem Mesřmídem**. Snažili jsme se odpovědět na většinu uvedených otázek a oba pánové rovněž čelili, v rámci konference, především dotazům diváků v sále.

Martin Mesršmíd, ředitel DIA a Ivan Bartoš, vicepremiér pro digitalizaci

Kromě toho nás v elektronické podobě svými dotazy zásobovali i ti diváci, kteří nás sledovali prostřednictvím STREAMU konference. Vy si nyní můžete přiblížit tuto debatu buď na následujících stránkách magazínu, a to v článku DIA, kde jsou popsány odpovědi obou pánů na důvody vzniku Digitální informační agentury, momentální situaci a základní předpoklady dalšího vývoje, nebo v článku otázky a odpovědi, kde jsme shrnuli několik zásadních otázek, které v Jihlavě zazněly nad rámec základní diskuze. Samozřejmě si rovněž můžete pustit ze záznamu celou zhruba 90minutovou diskusi a poslechnout si odpovědi v reálu.

Kromě samotné Digitální informační agentury jsme se i v Jihlavě věnovali dalším důležitým tématům současnosti, a to v rámci již klasického konferenčního formátu, tedy v podobě prezentací. Zazněly zde **Aktuální otázky IS OSS** v podání **Ladislava Mazače** z Gordicu, **Bezpečnost koncových zařízení**, o které referovali **Milan Habrcetl** z CISCA a **Jiří Herzig** z Alefu, a jako poslední bod programu zazněla prezentace **Petra Stieglera** z České agentury pro standardizaci na téma **Atestace elektronických spisových služeb**. Všechny tyto prezentace můžete shlédnout v podobě videozáznamu, nebo si je prolístovat v PDF. Odkazy najdete přímo v programu na adrese www.egovernment.cz pod záložkou Jihlava.

DISKUZNÍ ČÁST: DIGITÁLNÍ INFORMAČNÍ AGENTURA – OTÁZKY A ODPOVĚDI

(naleznete v tištěné podobě na následujících stránkách, nebo jako videozáznam v délce 90 minut na www.egovernment.cz v sekci JIHLAVA)

*PhDr. Ivan Bartoš,
místopředseda vlády
pro digitalizaci*

*Martin Mesršmíd,
ředitel, DIA*

PREZentační ČÁST

(k dispozici videozáznam jednotlivých vystoupení, nebo PDF verze prezentací. Vše na www.egovernment.cz v sekci JIHLAVA)

AKTUÁLNÍ OTÁZKY IS OSS

Ing. Ladislav Mazač, Gordic

BEZPEČNOST KONCOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Milan Habrcetl, CISCO

Jiří Herzig, Alef

ATESTACE ELEKTRONICKÝCH SPISOVÝCH SLUŽEB

Ing. Petr Stieglér

Debata o DIA

Magazín Egovernment letos opět tradičně zahajoval svoji konferenční sezónu v Jihlavě setkáním v prostorách Krajského úřadu Kraje Vysočina. Pro letošní diskuzi jsme si zvolili téma nadmíru důležité a aktuální - Digitální informační agenturu. Pouhé dva měsíce před faktickým spuštěním Digitální informační agentury jsme měli možnost hovořit s vicepremiérem pro digitalizaci Ivanem Bartošem, který návrh zákona předkládal, a nově zvoleným a prvním ředitelem agentury Martinem Mesršmidem. Kromě účastníků konference přímo v sále krajského úřadu mohli oběma pánům pokládat své dotazy i diváci připojení na dálku v rámci Stream konference. Množství otázek, které jste nám zaslali, bylo nakonec tak veliké, že jsme se nestačili ani v rámci téměř dvouhodinové debaty věnovat všem. Následující řádky jsou jakýmsi základním souhrnem myšlenek, které při jednání zazněly.

Historie

Místopředseda vlády pro digitalizaci Ivan Bartoš předkládá v srpnu 2022 do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR návrh zákona o vzniku Digitální informační agentury. Hovořilo se tehdy o kroku, který má zlepšit úroveň digitalizace veřejné správy v ČR, nastavit nové standardy, implementovat jednotnou metodiku a zefektivnit projektové řízení. Návrh zákona prošel Sněmovnou ve zrychleném řízení. Následně Senát umožnil uvedení tohoto zákona v život, když jej ani nezamítl, ale ani nepodpořil. K 1. 1. 2023 tak vznikla Digitální informační agentura, která by měla fakticky začít fungovat 1. 4. 2023, což ale není míněno jako apríl. Zrychlený postup Sněmovnou i nepodpora Senátem vyvolaly kritické hlasy, stejně jako výběrové řízení na ředitele DIA. To vicepremiér Ivan Bartoš zveřejnil na svých sociálních sítích. Terčem kritiky se stala jak skutečnost, že se nejednalo o inzerování „obvyklým“ způsobem, tak fakt, že mezi požadovanými předpoklady pro nového ředitele nebylo vysokoškolské vzdělání. Naše povídání o Digitální informační agentuře jsme tedy s oběma pány začali právě tímto historickým ohlédnutím.

Ivan Bartoš upozornil, že zákon o Digitální informační agentuře rozhodně „nespadl“ z čistého nebe. Podklady nejen pro samotný zákon, ale pro celkovou transformaci digitalizace se sbíraly už delší dobu. Vycházejí ze zkuš-

ností, které byly shromažďovány nejméně pět let s cílem identifikovat zásadní důvod, proč postup digitalizace je v ČR výrazně za očekáváním, což pravidelně dokladuje naše poněkud neuspokojivé umístění v mezinárodních hodnoceních (na příklad DESI). Důvodů pro takové umístění je podle Ivana Bartoše celá řada - od nejasného rozpočtového ukotvení, nejistých provozních nákladů až po rozptýlení koncentrace v rámci jednotlivých resortů. Tyto úvahy, spolu se zkušenostmi ze zahraničí, kde je možné digitalizaci považovat za úspěšnou (Dánsko, Velká Británie, Estonsko ...), byly následně promítnuty do programového prohlášení vlády. Záměrem bylo podle Ivana Bartoše, aby se transformace mohla skutečně nastartovat v roce 2023, tedy aby Digitální informační agentura vznikla k 1. 1. 2023, neboť nemělo cenu čekat. Další stagnace by vedla k našemu dalšímu propadu minimálně v uvedených mezinárodních porovnáních.

Ivan Bartoš připustil, že návrh zákona měl celkem 140 připomínek, což je ale počet, který nepovažuje za nestandardní. Jak uvedl, jejich vypořádání trvalo šest týdnů

a byla skutečně vypořádána většina z nich. Senátem pak prošel návrh zákona beze změny, i když Ivan Bartoš připouští, že by uvítal aktivnější účast horní komory ve vztahu k tak důležitému zákonu. V případě vlády pak považuje za obvyklé, že se zde odehrávají diskuze. U transformace digitalizace zaznamenal zásadnější rozpory pouze s ministrem financí, což je ale jeho přirozená reakce v případě jakéhokoliv navýšení rozpočtu. Ivan Bartoš ale zdůraznil, že se jedná částku 150 mil. Kč. Když uvážíme, že hovoříme o oblasti IT, již se ročně týká cca 30 miliard, pak je oněch 150 milionů v podstatě nepatrnou, zároveň ale velice důležitou částkou. V tomto případě se totiž podle jeho slov jedná o skutečnou investici do lidí.

V souvislosti s výhradami na formu výběrového řízení na ředitele DIA Ivan Bartoš upozornil, že návrh zákona nic takového jako výběrové řízení ani nepožadoval. Jeho dikce hovoří tak, že „...vláda jmenuje ředitele Digitální informační agentury na základě doporučení vicepremiéra pro digitalizaci ...“. Navíc, jak upozornil, bylo by nesnadné, spíše nemožné, aby vláda nebo ministerstvo vyhlásilo výběrové řízení na ředitele úřadu, který v té době ještě neexistoval (DIA je zřízena od 1. 1. 2023). Přesto se rozhodl výběrové řízení realizovat především proto, aby nemohlo být jmenování nového ředitele zpochybňováno. Z trojkolového výběru, do něhož se nakonec přihlásilo 30 uchazečů, vzešli dva nejlepší – Martin Mesršmíd, jako nový ředitel, a dosavadní ředitel odboru hlavního architekta MV ČR Petr Kuchař, jako jeho zástupce.

Martin Mesršmíd k samotnému výběrovému řízení podotkl, že se o jeho konání nedozvěděl ani ze sociálních sítí pirátů ani ze sociálních sítí Ivana Bartoše, ale ze sítě LinkedIn, kterou považuje za naprosto standardní kanál pro nabídku zaměstnání, speciálně pak v oblasti IT.

Struktura, personál a rizika

V další části debaty jsme postupně reagovali na dotazy diváků. Ty směřovaly k tomu, jak konkrétně vypadá struktura DIA, zda by nebylo výhodnější „oprášit“ ideu Ministerstva informatiky, ale i k personálnímu zajištění chodu Digitální informační agentury, když v současné chvíli ohlásily odchod strategické osoby – ředitel odboru e-governmetu MV ČR Roman Vrba a ředitel Správy základních registrů Michal Pešek. Kromě nich se má jednat i o odchod

řady lidí „uvnitř“ struktury, na níž má být DIA vystavena. Kromě toho diváci poukázali i na skutečnost, že mělo být identifikováno zhruba 150 rizik, která přímo souvisejí se spuštěním DIA.

Nyní platná struktura Digitální informační agentury (obr.) ukazuje, že vznikla přesunem odboru hlavního architekta a odboru e-governmetu z MV ČR a Správy základních registrů. Stejně tak původní myšlenka, která je zatím stále v platnosti, byla přechod NAKITu pod DIA. Nicméně v současné době se o této záležitosti ještě živě diskutuje, neboť existuje řada dobrých důvodů, proč by se tak mělo stát, ale stejně tak existují určitá rizika tohoto přechodu. Konkrétní postavení NAKITu je tedy stále předmětem diskuze.

Struktura DIA bude zřejmě upravována v následujícím půlroce na základě provozní spolupráce. Martin Mesršmíd zdůraznil, že se ale nejedná o pouhé přesuny. Například odbor hlavního architekta bude mít nyní rozšířené pravomoci. V rámci DIA by měla nově působit řada odborníků a ti budou cirkulovat mezi OHA a kompetenčními centry. „... takže věříme tomu, že se to vlastně dostává výš a nové pravomoci získává i personál. To vše povede k posílení významu DIA...“.

Pokud jde o možnost obnovit ministerstvo informatiky spíše než vytvořit agenturu, upozornil Ivan Bartoš na skutečnost, že vznik ministerstva, které musí plnit značně široký záběr povinností, je daleko nákladnější než vznik agentury. A jak bylo řečeno, ministerstvo se nemůže koncentrovat pouze na samotnou odbornou podstatu, ale musí plnit řadu dalších úkolů a povinností, které celkové směrování rozměňují. Upozornil rovněž na skutečnost, že země, které je v oblasti digitalizace možné považovat za úspěšné, mají ve svém aparátu relativně autonomní instituci, která realizuje strategii rozvoje dané země právě v oblasti digitalizace.

Martin Mesršmíd uvedl, že Digitální informační agentura má být především naprosto apolitická. Projekty zavádění informačních systémů a digitalizace jsou dlouhodobé s potřebou dlouhodobého financování a dlouhodobou koncepcí. Agentura by v tomto smyslu měla onu dlouhodobost a neutralitu zajišťovat ve vztahu ke všem resortům.

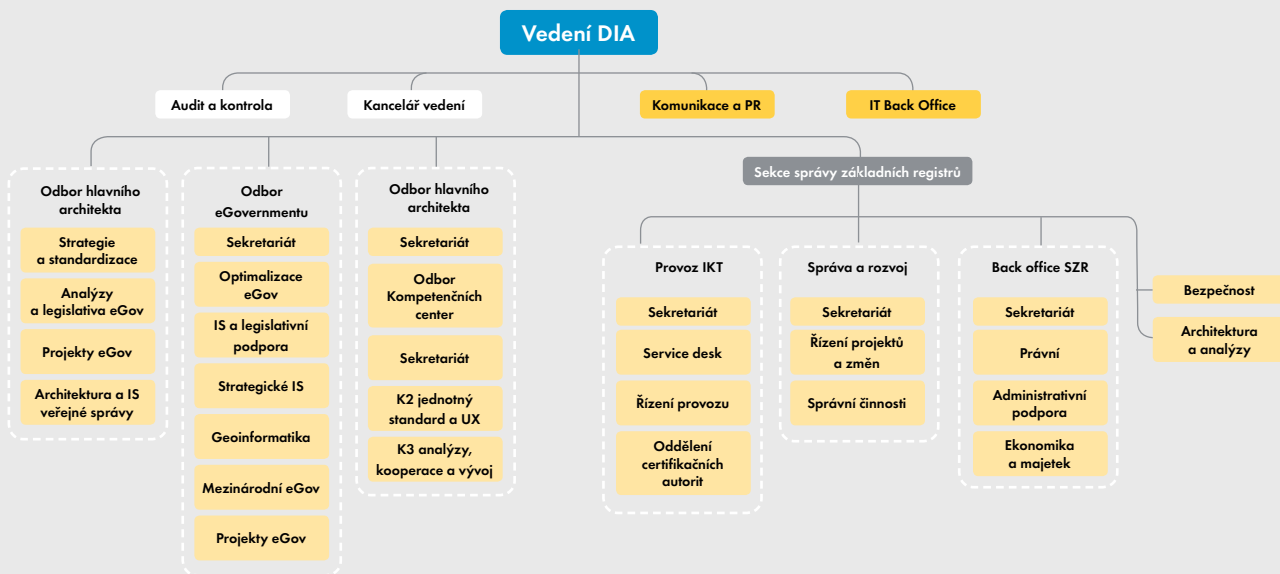
Ivan Bartoš v souvislosti s odchodem Romana Vrby uvedl, že věří v zodpovědnost každého manažera, i toho odcházejícího, předat nabyté know-how tak, aby jeho oddělení zůstalo nadále funkční. Stejně tak předpokládá, že v týmu Romana Vrby je dostatek lidí, kteří jsou nyní schopni jej zastoupit. O odchodu Michala Peška nemá zatím žádné informace.

Martin Mesršmíd uvedl, že by jej odchod každého jednotlivce, který je v současné době do digitalizace zapojen, velice mrzel. Snažil se vždy zjistit, zda je možné nabídnout nějaké řešení, které by eliminovalo důvody pro

odchod konkrétní osoby. Nemluvil vždy se všemi, kteří jsou na odchodu, neboť je nezná osobně, ale prostřednictvím jejich nadřízených se snažil situaci zmapovat. Ale jak uvedl „...systémy jako takové běží, systémy jako takové mají svoji podporu a systémy jako takové mají know-how, které stále držíme ...“. Nicméně pokud by se potvrdilo, že kromě Romana Vrby odchází i Michal Pešek, jednalo by se podle jeho mínění o zásadní záležitost. Byla by to ztráta, kterou by bylo obtížné vyrovnat.

Oněch 150 rizik je materiál iniciovaný v rámci budování DIA, jehož cílem je postupně odladit veškeré možné komplikace. Martin Mesršmíd ujistil, že jak malá, tak velká rizika, jedno po druhém se postupně snaží eliminovat. Na otázku, zda toto právě nemůže být ohrožení skutečně funkčního startu agentury k 1. 4. a zda by toto datum nemělo být posunuto, upozornili oba pánové, že jednak je tento termín dán zákonem a pak že zřejmě odpovídá naší mentalitě, že se rizikovými záležitostmi začínáme reálně zabývat až v poslední fázi. Kdyby tedy došlo k posunu termínu, je velice pravděpodobné, že se adekvátně posune i samotné odlaďování. Martin Mesršmíd konkrétně řekl, že „...my se snažíme pokrýt ta hlavní rizika, a pokud něco nepůjde pokrýt k 1.4. 2023, tak se budeme řízeným způsobem snažit tu dobu překlenout a najít způsob, jak tuto záležitost co nejdříve odbavit...“.

Organizační struktura DIA k zahájení činnosti – převod k 1. 4. 2023

DIA pro samosprávy?

Komise informatiky při Svazu měst a obcí měla v předvečer konference v Jihlavě svoje zasedání, kam pozvala k diskuzi i ředitele M. Mesršmída. Ten se z pracovních důvodů nemohl účastnit, a tak KISMO využilo přímo prostor konference k položení dotazů, které se týkaly kompetencí DIA vůči samosprávám, a také služeb, které budou prostřednictvím DIA samosprávám poskytovány.

Martin Mesršmíd uvedl, že velký prostor pro spolupráci vidí v oblasti vzdělávání a na úrovni rozšiřování kompetencí a sdílení Best Practices. Po zprovoznění kompetenčních center, která by měla zvyšovat kompetence a zajišťovat lepší vedení projektů ve státní správě, by mohl být tento model rozšířen na spolupráci s městy a obcemi. Nebude to v nejbližší době, ale v budoucnu to vidí jako smysluplné. Konkrétně uvedl, že samotná DIA vznikne 1. 4. 2023 sloučením odboru hlavního architekta, odboru e-governmentu a Správy základních registrů. K tomu přibude dalších 20 lidí s ekonomickou, právní či finanční odborností. Je potřeba chvíli na rozběh. Kompetenční centra začneme podle jeho slov budovat pravděpodobně v září tohoto roku a jejich vybudování bude chvíli trvat. Je však možné v průběhu těchto prací diskutovat o přesné podobě spolupráce. Platí však, že se záležitostmi, s nimiž se města či obce obracely doposud na OHA, se budou obracet i nadále, pouze OHA bude přesunuto pod hlavičku DIA.

Samotná kompetenční centra budou pravděpodobně zprovozněna na konci tohoto roku. Jedno z nich bude podporovat vzdělávání ve státní správě a druhé bude zaměřeno na kooperaci a podporu konkrétních projektů. Existuje totiž určitý deficit v kompetencích při řízení projektů, který se projevuje mírou uživatelského komfortu i tím, jak se o daných projektech informuje a jak jsou jednotlivé funkcionality konkrétního projektu zřetězeny.

Ivan Bartoš uvedl, že řada služeb e-governmentu (identifikace, datové schránky atp.) je využívána rovněž obcemi. Stejně tak v případě diskuzí o nadresortních záležitostech (Portál stavebníka, Portál občana) se zároveň jedná o nástrojích, které mohou být vhodně využity v rámci samospráv. Prostor v tomto směru je rovněž u cloudových služeb. Ale stejně jako Martin Mesršmíd i Ivan Bartoš připustil, že tak daleko ještě nejsme a role DIA se bude v tomto smyslu teprve definovat. Jsme v prvním roce agentury a nyní se jedná spíše o projekty typu mandátové registry, elektronická peněženka atp.

Peníze, peníze, peníze

Finanční otázky, které mířily na Ivana Bartoše a Martina Mesršmída, se týkaly jednak samotného vybudování Digitální informační agentury, ale rovněž finančního ohodnocení jejich zaměstnanců.

Ivan Bartoš zopakoval, že navýšení finančních prostředků v souvislosti se vznikem DIA činí 150 milionů korun a že to považuje za velice dobře investované peníze, neboť směřují k lidem a jejich znalostem. Pokud jde o současné finanční ohodnocení, všichni, kteří jsou převáděni pod hlavičku DIA, budou mít zachován svůj plat ve stejné výši. Druhou otázkou samozřejmě je, jak se nadále budou platy v této oblasti vyvíjet. Platové ohodnocení zaměstnanců IT ve státní sféře je o 40 % nižší než v komerční. Ivan Bartoš připouští, že motivací těch, kteří jdou pracovat „pro stát“, nejsou vždy jen peníze, nicméně takový rozdíl je dle jeho slov alarmující. Zároveň upozornil, že naposledy byly platové třídy, respektive jednotlivé role definovány v roce 2013. Od té doby došlo k posunu důležitosti stávajících profesí a především v oblasti IT vznikly zcela nové profese. To vše je třeba nějak aktualizovat.

Závěrem diskuze oba pánové společně upozornili, že teď je období, které je možné nazvat časem „výstavby“ DIA. Ta začne skutečně fungovat 1. 4. 2023, ale jak bylo již uvedeno, její přesná struktura a personální obsazení budou předmětem vývoje příštích měsíců.

OTÁZKY Z JIHLAVY

Plánuje se nějaká změna v odměňování IT odborníků ve státní správě?

Problematiku nízkých platů pro odborníky ve státní správě, a zvláště pak v oblasti IT, vnímáme jako zásadně důležitou. Nyní pracujeme na přehodnocení zařazení do platových tříd, které bylo stanoveno před více jak 10 lety, kdy práce IT specialisty ve státní správě vypadala úplně jinak. Kromě toho proběhne řada dílčích změn, například odstranění některých překážek pro využívání tzv. klíčových míst, zavedení podobného institutu i pro zákoník práce a další.

Váš tým avizoval důraz na kariérní postup v DIA, včetně podpory výjezdu na konference atd. pro zaměstnance. Trvá to? Je na to alokovan rozpočet?

Ano, počítáme s výjezdem zaměstnanců na konference. Tento rok už jsou peníze v základu alokovány, na příští rok jich chceme ale vyjednat výrazně více. Počítáme, že tento rok je rozjezdový a chvíli potrvá, nežli si vše sedne. Od příštího roku ovšem počítáme s velmi aktivním zapojením i do zahraničních konferencí.

V současné době probíhají razantní škrty i v oblasti rozvoje IT. Jak budou digitalizační projekty podporovány, pomůže v tom nějak DIA?

Budeme se snažit maximálně podporovat a udržet rozvoj krizových infrastrukturálních systémů a projektů. Místopředseda vlády bude stejně jako v minulém roce usilovat o rozvoj v oblasti IT a prosazování nutnosti finančních nákladů do rozvoje v IT (schválení a prosazení implementačních plánů pro digitalizaci napříč resorty - loni schváleno přes 180 mil. Kč).

Pan místopředseda vlády opakovaně prohlásil, že měl schůzku s resorty. Byla to selektivní setkání nebo na nějaké platformě?

Obojí. Místopředseda vlády pro digitalizaci Bartoš je předsedou RVIS, kde se pravidelně setkává se zástupci resortů, ať už na plénu RVIS, nebo v užším kruhu na předsednictvu. Kromě toho se osobně schází se zástupci resortů k jednotlivým IT projektům.

Bude DIA zabezpečovat tzv. „ekonomicky nenákladný“ přesun domén ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy pod jednotnou doménu gov.cz?

DIA se stane správcem domény *.gov.cz. Přesun domén ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy si však musí zajistit ministerstva a další ústřední orgány státní správy. To za ně může DIA udělat jen těžko.

Budou mít kompetenční centra opravdu kapacitu pomáhat resortům, kde chybí lidi?

Kompetenční centra budou mít kapacitu spolupracovat s resorty na jednorázových a časově ohraničených projektech, které jsou svou povahou neobvyklé, náročné a vyžadují určité specifické know-how, které resorty samy o sobě nemají. Nelze je ale chápat jako zdroj personálních kapacit v situacích, kdy na resortech chybí lidi.

Počítáte i s něčím takovým, že uděláte revizi procesů veřejné správy, nové metodiky, případně zrevidujete legislativu z pohledu zbytečné byrokracie?

Naší snahou určitě je pomáhat plynulosti řešení problémů, a ne vytvářet další. Nechceme, aby zaváděním informačních systémů vznikala další zbytečná zátěž. Ten „byrokratický“ postup ale často odráží chyby minulosti. Naší snahou je tedy předcházet takovým chybám tím, že konkrétní postup bude stanoven jako rigidní. Pokud se nám podaří rozšířit mezi všechny, kteří zavádějí nové projekty informačních systémů nebo upgrady, větší kompetence vzdělání a vnímání, pak nebude potřeba takové množství dokumentace, tedy oné byrokratické zátěže. Směřujeme rovněž k tomu, že napříště budou součástí každé legislativy otázky, které se týkají dopadu na digitalizaci a na rozvoj regionů, a budeme sledovat, jak je ona legislativa v tomto směru procesně přívětivá.

Predikce vývoje kybernetických hrozeb na rok 2023:

s rozmachem počítačové kriminality se objevují nové směry útoků a nové typy hrozeb

Předpovědi společnosti Fortinet pro rok 2022 k vývoji prostředí bezpečnostních hrozeb, týkajících se rostoucího počtu pokusů o útoky proti provozním technologiím (OT), se bohužel naplnily. Nyní přichází počítačová kriminalita na chuť metodám pokročilých perzistentních hrozeb a kyberzločinci hledají způsoby, jak ve velkém měřítku využívat nové technologie jako zbraně, aby způsobili ještě větší škody. Nejvíce znepokojujícím trendem, který letos společnost Fortinet pozorovala v celém kybernetickém prostředí a u kterého očekává, že bude pokračovat i v budoucnu, je všudypřítomnost hrozeb. Jejich rostoucí množství, rozmanitost a důmyslnost – od Ransomware-as-a-Service (RaaS) po nové útoky na netradiční cíle, jako jsou edge zařízení a virtuální města – bude udržovat bezpečnostní týmy ve střehu v roce 2023 i dalších letech.

Nové trendy v oblasti počítačových hrozeb v roce 2023 a dalších letech

Raketový růst CaaS

Fortinet předpokládá (vzhledem k úspěchu kyberzločinců s RaaS), že se prostřednictvím dark web objeví ve formě služby řada dalších typů útoků. Vedle prodeje ransomwaru a dalších nabídek Malware-as-a-Service se dočkáme také nových předpřipravených kriminálních řešení.

Praní špinavých peněz a strojové učení

Společnost Fortinet také předpokládá, že praní špinavých peněz získá posilu v podobě automatizace. Příprava kampaní na nábor bílých koní býval časově náročný proces. Předpokládá se, že kyberzločinci začnou k cílení náboru užívat strojové učení (ML), což jim pomůže lépe identifikovat potenciální bílé koně a zároveň zkrátí dobu potřebnou k jejich nalezení. Postupně se může objevit i praní špinavých peněz ve formě služby Money Laundering-as-a-Service (LaaS), které by se mohlo rychle stát součástí rostoucího portfolia Crime-as-a-Service (CaaS).

Vlna počítačové kriminality tzv. deep web

Novější online destinace, jako jsou virtuální města, která využívají technologie rozšířené reality (AR), virtuální reality (VR) a smíšené reality (MR), sice nabízejí uživatelům zcela nové možnosti, ale zároveň otevírají dveře bezprecedentnímu nárůstu počítačové kriminality. Fortinet očekává, že tento prostor povede k nové vlně počítačové kriminality – od krádeží virtuálního zboží a aktiv po potenciální zneužití biometrie.

Wiper malware

Použití mazacího malwaru není u konce. Zatímco běžnou realitou je propojování červů s wiper malwarem, a dokonce ransomwarem pro maximální dopad, problémem do budoucna bude komoditizace mazacího malwaru a jeho širší dostupnost pro kybernetické zločince. Malware, který vyvinuly a nasadily například státní složky, by mohly získat zločinecké skupiny a uplatnit jej v rámci modelu CaaS. Vzhledem k dnešní organizované povaze počítačové kriminality by lépe dostupný mazací malware v kombinaci se správným exploitem mohl v krátké době způsobit rozsáhlé škody.

Jak chránit podnik s ohledem na vývoj hrozeb

Držet krok s objemem a tempem hrozeb může být těžké, ale lepší pozici v obraně proti nim umožňuje fakt, že taktiky, které kyberzločinci užívají k provedení útoků, jsou známé.

Díky databázi MITRE ATT&CK je možné lépe pochopit životní cyklus útoku a chránit sítě. Segmentace sítě má také zásadní význam pro ochranu podniků před kyberzločinci. Segmentace zabraňuje šíření útoků po síti a napadení nechráněných zařízení. V případě útoku také zajišťuje, že se malware nemůže rozšířit do Vašich dalších systémů.

Nejdůležitějším krokem je podle společnosti Fortinet zavedení široké, integrované a automatizované kyberbezpečnostní platformy typu mesh. Kybernetická bezpečnostní opatření se obvykle zavádějí po jednom, typicky v reakci na nový problém. Ale soubor nesourodých jednoúčelových řešení v dnešním bezpečnostním prostředí nefunguje, jak by bylo potřeba. Zásadní je konsolidace a integrace do jediné kyberbezpečnostní platformy, zejména s ohledem na stoupající všudypřítomnost všech typů hrozeb, jimiž jsou vystaveny podniky všech velikostí a ve všech odvětvích.

Fortinet dále doporučuje využití služby inline sandbox, která je dobrým výchozím bodem pro ochranu před sofistikovaným ransomwarem a mazacím malwarem. Umožňuje chránit před postupem útoků v reálném čase. Dokáže zajistit, že do koncových bodů zapojených do kyberbezpečnostní platformy budou doručeny pouze neškodné soubory.

Z hlediska připravenosti na možné útoky bude důležitější než kdy dříve hledat náznaky nových útočných metod z vnějšího prostředí podniku. Klíčové pro externí posouzení stavu zabezpečení, vyhledávání a nápravu problémů a pro získání informací o aktuálních a bezprostředních hrozbách ještě před útokem budou služby pro plánování obnovy o havárii (digital risk protection (DRP)).

The Fortinet logo consists of the word "FORTINET" in a bold, black, sans-serif font. The letter "O" is replaced by a red square icon with a white grid pattern. A registered trademark symbol (®) is located at the end of the word.

I.CA - kvalifikovaný poskytovatel služeb vytvářejících důvěru

Nejvýše rok nás dělí od schválení novely evropského nařízení označované jako revize eIDAS, resp. eIDAS 2.0. V oblasti elektronické identifikace pokračují jednání sedmadvacitky členských států především o principech fungování evropské peněženky digitální identity (European Digital Identity Wallet). Naopak v oblasti služeb vytvářejících důvěru, kterou reprezentují především kvalifikované certifikáty a kvalifikovaná časová razítka, se žádné zásadní změny neočekávají. Důvod je nasnadě – tak, jak jsou služby upraveny v platném eIDAS, se osvědčily a našly si stále uživatele. Je možné, že eIDAS 2.0 upraví i jednu či dvě nové služby, ale počkejme si, jaká bude výsledná podoba této novely.

V České republice si služby vytvářející důvěru vydobily své místo na trhu už před mnoha lety a zájem o ně stále stoupá. Spolu s tím se stupňuje tlak uživatelů na jejich širší portfolio, snadnější dostupnost, přívětivost a samozřejmě i cenu. Na poskytovatelích těchto služeb je pak najít rovnováhu mezi uspokojením těchto požadavků a zachováním bezpečnosti a důvěryhodnosti těchto služeb. Aby byly tyto atributy udrženy na požadované úrovni, přispívají k tomu i nejrůznější závazné normotvorné dokumenty, povinné audity a konečně i dohled ze strany státu.

Připomeňme si na příkladu První certifikační autority, a.s. (I.CA), jaké služby a v jakých variantách jsou aktuálně poskytovány. Základem jsou nejrůznější druhy certifikátů. Pro vytváření elektronického podpisu jsou určeny především **kvalifikované certifikáty**, a to buď s uložením soukromého klíče v paměti uživatelova PC, nebo v čipu. Ten může být buď součástí čipové karty, nebo tokenu – oba způsoby jsou z hlediska vytváření podpisu rovnocenné. Pokud se jedná o legislativní požadavky, pak – s určitou mírou zjednodušení – platí, že občan může při komunikaci se státem použít uložení klíče v PC, a naopak stát musí použít uložení v čipu. Tímto způsobem se vytváří tzv. kvalifikovaný elektronický podpis, jehož právní účinek je rovnocenný podpisu vlastnoručnímu. A platí, že kvalifikovaný elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu vydaném v jednom členském státě je plně uznáván jako kvalifikovaný elektronický podpis ve všech členských státech EU.

Stále ve větší míře využívají uložení soukromého klíče v čipu i ti, kteří tak činit podle zákona nemusí. Využívají toho, že takto je soukromý klíč lépe chráněn (podobně jako platební karta) a že jeho použití není spojeno s konkrétním PC.

Tuto čipovou kartu může uživatel používat zpravidla až 5 let a postupně si na ni ukládat nové certifikáty – a třeba i identitní certifikát pro identifikaci, např. k Portálu občana.

Požadavky uživatelů se přímo nabízejí – chci, aby se o můj soukromý klíč staral někdo jiný, se vši odpovědností, a nechci být omezen jen na podepisování na počítači. Proto I.CA nabízí službu **I.CA RemoteSign**, která poskytuje možnost podepisovat dokumenty, od objednávek až po smlouvy, a to každému uživateli chytrého telefonu a tabletu s operačními systémy Android a iOS nebo na PC s OS Windows. Službu je možné využívat jako „otevřenou“ pro různé poskytovatele služeb, např. banky, pojišťovny, dodavatele energií a další. Uživatel používá jedinou aplikaci, kterou sdílí všichni poskytovatelé a která mu umožní podepisovat potřebné elektronické dokumenty. Pro interní účely ji lze využívat také jako „uzavřenou“, tj. pouze v rámci konkrétního subjektu.

Elektronický podpis je stejně jako podpis vytvořený vlastní rukou spojen s fyzickou osobou. Právnícké osoby používají jeho obdobu – kvalifikované elektronické pečeti, a to v řadě agend, kde je třeba důvěryhodně označit původce dokumentu. Těmi jsou často elektronické výpisy, faktury či automatické odpovědi na doručenu zprávu. Také zde lze využít variantu vzdálené služby. Zpravidla se jedná o integraci do IS pro správu dokumentů. Konkrétně služba **I.CA RemoteSeal** umožňuje využívat kvalifikované elektronické pečeti s tím, že uložení a správa privátního klíče pečeti certifikátu je realizována v prostředí kvalifikovaného poskytovatele služeb vytvářejícího důvěru jménem pečeti osoby. Přínosem pro klienta je vyšší míra pohodlí, snížení nákladů a záruka bezpečnosti služby.

S elektronickými podpisy jsou, ale nemusí nutně být, spojena kvalifikovaná časová razítka. Ta prodlouží životnost elektronických podpisů, resp. možnost jejich ověření standardní cestou o 5 – 6 let. Ti, kteří potřebují dosáhnout delší doby, se na nás mohou obrátit s požadavkem na zajištění tzv. archivního elektronického podpisu a zajištění validačních dat. Využít lze např. službu **I.CA LTA**.

Platnost elektronického podpisu je nutné na straně příjemce ověřit. V případě, že je příjemcem subjekt, který běžně přijímá vysoké počty elektronicky podepsaných dokumentů, nabízí se služba **QVerify**. Představuje nadstavbu pro elektronické spisové služby, ale i další systémy, které přijímají a zpracovávají elektronické dokumenty opatřené elektronickým podpisem. V nedávné době jsme vydali protokol o ověření s číslem 100 000 000, což svědčí o úspěšnosti tohoto produktu. A také o naplnění zákonné povinnosti ověřování elektronického podpisu, a to především u veřejnoprávních původců, včetně zaznamenávání výsledku ověření.

Dalším požadavkem uživatelů, který se aktuálně podařilo realizovat, je možnost vydat kvalifikovaný certifikát pro elektronický podpis bez nutnosti osobní návštěvy poskytovatele, tj. online. I když jsou tzv. registrační autority I.CA dostupné na mnoha místech v celé ČR a rovněž v některých jiných státech, není to v řadě situací dostačující. Pracovníci I.CA sice na základě požadavku zákazníka vyjedou vydat certifikát téměř kamkoliv, nemusí to však každému vyhovovat a samozřejmě jsou s tím spojené určité náklady. Navíc v nedávné době, konkrétně po dobu nouzového stavu vyhlášeného v souvislosti s výskytem covid-19, bylo možné na základě souhlasu Ministerstva vnitra jako orgánu dohledu ověřovat totožnost žadatele o vydání kvalifikovaných certifikátů pomocí technologie videokonference. Bohužel v „mírových“ dobách to tak jednoduché není a nároky na bezpečnost řešení jsou vysoké.

Proto I.CA využila možnost používat certifikovaný produkt švédského kvalifikovaného poskytovatele, tedy subjektu působícího na stejném právním základu jako I.CA, tedy podle eIDAS. Mobilní aplikace **ZealiD** je k dispozici pro iOS a Android zařízení s podporou Touch ID nebo Face ID pro online ověření totožnosti žadatele. Lze tak získat jak kvalifikovaný certifikát, tak i oblíbený TWINS, tj. kvalifikovaný a komerční certifikát vydaný v rámci jednoho procesu. ZealiD je možné využít i pro vydávání

tzv. zaměstnaneckých certifikátů, které jsou z rozhodnutí zaměstnavatele vydávány jednotlivým pracovníkům.

Produkty I.CA, které si našly své zákazníky, jsou i další typy certifikátů. Jedná se například o **kvalifikované certifikáty pro autentizaci internetových stránek** – SSL typu Extended Validation (SSL EV). Je možné je vydat organizační složce státu nebo právnické osobě a jsou určeny pro zabezpečení webů s nejvyšším stupněm důvěryhodnosti. Zajišťují důvěryhodnost webových stránek organizace pro jejich potenciální návštěvníky a představují významný bezpečnostní atribut. Zvláštním typem těchto certifikátů jsou **kvalifikované certifikáty pro autentizaci internetových stránek pro PSD2**. Zkratkou PSD2 je označována směrnice EP a Rady (EU) 2015/2366 5, o platebních službách na vnitřním trhu. Pro účely naplnění požadavků tohoto evropského právního předpisu jsou dále vydávány **kvalifikované certifikáty pro elektronickou pečeť pro PSD2**.

Portfolio služeb doplňuje skupina tzv. komerčních certifikátů, jejichž náležitosti nejsou výslovně upraveny žádným právním předpisem. Mají svoji významnou úlohu především tam, kde nelze s ohledem na platnou legislativu využít kvalifikované certifikáty. Například **osobní komerční certifikát** je vhodný pro obchodní použití mimo oblast komunikace s orgány veřejné moci, na které se vztahuje povinnost využívat certifikáty kvalifikované. Nejčastěji se používá v komunikaci mezi komerčními subjekty pro šifrování a autentizaci a je určen pro fyzické osoby. Naopak právnické osoby využívají komerční technologické (serverové) certifikáty a komerční certifikáty pro SSL typu Domain-Validated (SSL DV) nebo typu Organization-Validated (SSL OV).

Nabídka produktů a služeb je opravdu široká a ani uvedený výčet není zcela úplný. Navštivte naše webové stránky www.ica.cz a neváhejte nás kontaktovat se svými požadavky.

Dagmar Bosáková
První certifikační autorita, a.s.

BIM jsou informace pro rozhodování i efektivní práci

Využívání metody BIM dává všem zainteresovaným do rukou silný nástroj. Všechny relevantní informace o stavbě jsou soustředěny na jednom místě. A co víc, jsou sdíleny všemi stavebními profesemi napříč celým životním cyklem staveb. Najít informaci potřebnou pro rozhodování je otázka pár kliknutí myši. Navíc s jistotou, že jde o aktuální platnou verzi informace s možností kdykoli později se vrátit k té původní. Odpovědné osoby se tak díky metodě BIM mohou rozhodovat na základě informací a faktů, nikoli odhadů. To přináší zásadní benefity, včetně vyšší efektivity činnosti, v každé fázi životního cyklu staveb.

Ze zkratky BIM (Building Information Management čili správa informací o stavbě) se stává v poslední době tak trochu módní záležitost. Alespoň pro určitou část stavebního trhu. Pro další, zejména veřejné zadavatele, je to možná tak trochu strašák, protože vrcholí práce na přípravě zákona o správě informací o stavbě a informačním modelu stavby a vystavěného prostředí, a tak se její používání stane pro nadlimitní veřejné stavební zakázky povinné. Přitom je ale pro řadu lidí stále těžké si představit, co to vlastně „ten“ BIM ve skutečnosti je. Jenže metodu BIM bychom neměli používat proto, že je povinná nebo módní. Důvod, proč přenést správu informací o stavbě do digitálního světa, je velmi prozaický – přináší totiž výrazné zvýšení efektivity a také snížení chybivosti, společně s úsporou nákladů i času. Zjednodušeně řečeno, hlavní motivací, proč ve svém projektu využít metodu BIM, může být především snaha ušetřit si práci a učinit svůj běžný pracovní den příjemnější. Budete mít totiž během pár minut po ruce informace, které byste v běžném „papírovém“ světě hledali jen velmi dlouho, obtížně a s nejistým výsledkem.

Otevřená databáze informací

Metoda BIM je v myslích mnoha stavebářů spojována především s projekční a přípravnou fází stavby. Je to logické, protože právě architekti a projektanti začali mezi prvními využívat digitální nástroje pro svou práci a jsou u zrodu projektu. Ale BIM není vytvoření 3D modelu v CAD/BIM software projektanta. Využíváním metody BIM vzniká souhrnná otevřená databáze strukturovaných dat. Z těchto dat vznikají informace potřebné pro odlišné aktéry stavebního projektu. Tato databáze je v terminologii metody BIM označena jako informační model stavby (IMS). V IMS jsou vzájemně provázány a propojeny jak grafické, tak negrafické informace o stavbě. Kromě toho jsou jeho součástí také digitální i elektronické (např. PDF) dokumenty, záznamy komunikace a především záznamy průběhu a výsledků digitalizovaných procesů. Netýká se to přitom ale jen projekční fáze. Tento model „žije“ po celou dobu životního cyklu stavby – od prvotního záměru, přes provoz až po její pozdější demolici či odstranění.

S každou, i poměrně jednoduchou, stavbou se dnes pojí obrovské množství informací. Ty jsou ale mnohdy rozestry v řadě různých poznámkových bloků a dokumentů, předáváme si je v dopisech či e-mailech a některé dokonce v různých chatech nebo třeba jen ústní konverzaci. Najít potřebnou informaci tak může být obtížné a někdy až nemožné. Navíc stále nemáte jistotu, že jde o aktuální verzi informace a někde mimo vaši kontrolu nedošlo ke změně. K čemu to vede? Mnohdy je nutné mnoho potřebných informací zadávat znovu a znovu, i když už je někdo do projektu původně vložil. Možná ještě závažnější je nemožnost dohledat aktuální informace, což často vede ke vzniku různých kolizí a chyb, které pak znamenají náklady na vícepráce, a tím i prodražení celého projektu.

Využití metody BIM může tuto situaci výrazně proměnit. Jejím základem je totiž jedna ze zásadních pouček digitálního světa – informace, která není sdílená, je mrtvá. I když informaci v informačním modelu stavby je skutečně obrovské množství, jsou strukturované a ve stroje čitelné podobě, to znamená, že najít to, co hledáte, není problém. A co víc, řadu činností lze – s využitím těchto informací – efektivně automatizovat. Řada procesů může proběhnout automaticky a člověku tak zůstane více času věnovat se důležitější věci, než je hledání informací.

Spolupracujte se všemi

Velkou výzvou současného stavebnictví je sdílení informací napříč různými stavebními profesemi. Každá z nich využívá své vlastní digitální nástroje, a tak předávání informací často probíhá prostřednictvím PDF či podobných formátů, což vede k nevratné ztrátě části dat. Ty se pak musí zadávat opakovaně, což je velmi neefektivní. Metoda BIM tuto situaci mění – všechny stavební profese využívají stejné informace (a jejich stejnou verzi), které jsou sdíleny v informačním modelu stavby. Samozřejmě, že každá z profesí musí pracovat se svými nástroji a potřebuje svůj pohled na informace. Proto vzniká datový standard staveb (DSS), jehož součástí je také mezinárodní klasifikační systém CCI. Ty tvoří dohromady společný digitální jazyk pro české stavby. Právě díky DSS budou všechny stavební programy a aplikace schopny využívat tu část informací z IMS, která je pro ně potřebná. Všichni tak mají k dispozici stejné informace v aktuálně platných verzích a mohou s nimi dále pracovat.

BIM tedy neznamená, že by všichni museli používat stejné programy, nebo snad dělat nějakou práci navíc.

Vztah znalostí, informací a dat

Znalost = informace s přidanou hodnotou. Je podmíněna porozuměním zákonitostem a je možné ji používat. Na základě znalostí je možné se rozhodovat.

Informace = informace jsou data, kterým příjemce přisuzuje určitý smysl a význam. Většinou však i na základě svých znalostí, zkušeností a vědomostí je příjemce schopen informace využít.

Data = objektivní fakta o stavu objektu či události. Mohou to být čísla, písmena, symboly či jejich kombinace. Rozlišujeme strukturovaná (fakta zachycená pro objekty a jejich vlastnosti) a nestruturovaná (texty, obrázky, videa ...) data. Data reprezentují něco reálného z okolního světa, ale bez dalšího popisu nebo kontextu nedávají smysl.

Naprostá většina dat, se kterými se při využívání metody BIM pracuje, vzniká už dnes při běžné stavbě. Nejsou navíc, neznamenají další práci. Metoda BIM pouze dává možnost s nimi pracovat a využívat je pro efektivnější řízení a provoz stavby.

Kateřina Schön
projektová manažerka DSS
Česká agentura pro standardizaci

Kvarteto výhod, které vám přinese GINIS Express SQL

GINIS Express GO SQL je vhodným řešením pro malé městské či obecní úřady nebo příspěvkové organizace, které při výběru informačního systému chtějí to nejlepší pro své uživatele, správce infrastruktury i vedení organizace. Přesvědčte se, že verze SQL je optimální variantou.

Významný krok ke sjednocení

V běžné souborové verzi jste se mohli setkávat s problémy, jako je např. zapomenutí vytvoření a uložení zálohy dat v jednotlivých modulech. S tím se můžete rozloučit. Verze SQL nabízí jednotnou databázi dat všech modulů pro každou organizaci. Zde však sjednocení nekončí. Kromě této multitenantní a víceuživatelské databáze pro všechny moduly edice GINIS Express GO SQL je společné i úložiště elektronických příloh, které může být interní (v databázi), lokální (sdílené souborové úložiště) i vzdálené (včetně cloudové možnosti). Dalším kladem je pak administrace všech modulů a uživatelů z jednoho místa.

Důraz na bezpečnost

A to hned v několika rovinách. Sjednocení dat významně usnadňuje kvalitní a automatizované zálohování. To může probíhat buď na lokální, nebo na vzdálené prostředky – dobré zkušenosti máme se zálohováním na cloud Microsoft Azure, které je možné bez ohledu na to, zda je celé řešení provozováno v tomto cloudu, nebo na vlastní infrastrukturu. Další významný prvek lze objevit hned na vstupu – možnost bezpečného dvouúrovňového přihlašování uživatelů, kdy jsou přihlašovací údaje uloženy šifrované, nebo hashované.

V cloudu či na vlastní infrastrukturu

Když organizace nedisponuje přebytečnými kapacitami pro správu IT infrastruktury či prostředky pro nákup serveru, jednotek pro zálohu či pravidelnou obnovu hardware, nabízí se možnost zvolit provoz v bezpečném cloudu Microsoft Azure. Cloudový provoz ještě umocní výhody GINIS Express SQL díky vlastním bezpečnostním prvkům (například současné zálohování na dvou místech vzdálených od sebe) a nepřetržitě dostupnosti cloudové infrastruktury, kterou pracovníci ocení například na home office.

Pokročilé funkce

Všechny edice GINIS se pyšní širší škálou funkcionalit, která značně přesahuje legislativně povinnou podobu informačního systému. Pojďme uvést několik příkladů, které dělájí z GINIS Express SQL víc než jen agendový systém. Co se týče práce v nové SQL verzi, za vyzdvižení rozhodně stojí široká možnost přizpůsobení prohlížení pořizovaných údajů či jednoduchá práce s prohlíženými daty, a to díky možnosti seskupování nebo třídění. Oproti klasickému souborovému systému má SQL varianta navíc také v následné filtraci či vyhledávání dat. Klíčová je nepochybně i integrace na spisovou službu, díky které uživatel získá lepší správu elektronických dokumentů, včetně archivace či skartace. Plnění požadavků GDPR je samozřejmostí. Dále stojí za zmínku možnost napojení na Portál občana či generování otevřených dat – obě tyto varianty činí z úřadu transparentní a přátelskou organizaci, která chce a dovede poskytovat moderní digitální služby a data.

Oběh dokumentů v systému GINIS Express SQL

Pokud používáte současnou souborovou verzi GINIS Express, platíte při přechodu na SQL variantu pouze rozdíl ceny licencí a k tomu nezbytné implementační služby. Vyšší bezpečí a komfortnější práci pro své zaměstnance si tak můžete zajistit za výhodných cenových podmínek.

Michal Tausch,
ředitel odboru Podpora obchodu firmy Gordic

Přípravy na přijetí směrnice NIS2 vrcholí. Pomůžeme s jejím zavedením

Před několika lety vstoupilo v platnost nařízení GDPR, které významně změnilo způsob zpracování a ochrany osobních údajů v celé EU. Všechny organizace musely zavést více či méně finančně nákladná opatření. Nyní dochází k závěrečným úpravám směrnice NIS2, jež způsobí podobně velkou kvalitativní změnu v oblasti kybernetické bezpečnosti. Co přináší a jak se na ni připravit?

Rozšíření zákonných povinností na více organizací

Významnou změnu představuje rozšíření počtu organizací (povinných subjektů), které budou muset plnit náležitosti zákona a vyhlášky o kybernetické bezpečnosti (ZoKB a VoKB). Nově bude těchto subjektů v řádu tisíců a nachází se zde jak organizace veřejné správy, tak soukromého sektoru. Jedním z hlavních důvodů je rozšíření odvětví, na která se legislativa o kybernetické bezpečnosti vztahuje. Nově do této skupiny povinných subjektů patří například firmy zabývající se potravinářstvím, výrobou a dodávkou pitné vody, odpadovým hospodářstvím aj.

Řešení je jednoduché

Ačkoliv může směrnice NIS2 působit jako strašák, je potřeba se na ni dívat jako na příležitost, která by měla zajistit zvýšení úrovně bezpečnosti v organizaci. Zásady, doporučení a opatření, které z NIS2 vyplývají, je třeba implementovat do reálného provozu každé organizace. Například povinnost zpracovávat analýzu rizik. S tou pomůže aplikace CSA (Cyber Security Audit), která umožní jednoduše definovat a ohodnotit všechna aktiva, upozornit na jednotlivá rizika, automatizovaným způsobem je vyhodnotit a navrhnout konkrétní opatření

na jejich snížení. Organizaci jednoduše provede celým procesem analýzy. Data jsou v nástroji dostupná 24/7, vše v moderním uživatelsky přívětivém prostředí. Nástroj CSA je na českém trhu certifikován na shodu se zákonem a vyhláškou o kybernetické bezpečnosti.

Nechat si poradit není slabost

Pro řadu organizací bývají nové povinnosti vyplývající z evropské legislativy náročné nejen finančně, ale také administrativně a procesně, a to i z důvodu složitého výkladu legislativních předpisů. Proto doporučujeme obrátit se na odborníky, kteří dokáží najít nejméně nákladné a efektivní řešení v souladu s evropskými požadavky. Společnost Gordic a její síť technologických partnerů sdružuje znalce na kybernetickou bezpečnost z akademického, soukromého i veřejného sektoru. V případě zájmu o poradenství, konzultace i návrhy řešení od odborníků je lze kontaktovat na info@gordiccybersec.cz.

GORDIC

10 let podpory přineslo více otevřených dat i nástroje pro zlepšení kvality dat

Loni uplynulo deset let, kdy akademický sektor, neziskový sektor a další nadšenci začali prosazovat publikaci a využívání otevřených dat v Česku. Od té doby se vystřídali tři národní koordinátoři, publikace otevřených dat se místo dobrovolné aktivity stala povinností a byly proškoleny tisíce lidí. Díky výzkumu a podpoře v otevřených datech vznikly desítky užitečných výstupů, které daleko přesahují oblast otevřených dat a ukazují cesty, jak dosáhnout lepší kvality a interoperability dat obecně. To, že jsme v otevřených datech na špici, dokazuje i mezinárodní hodnocení Evropské komise, které Česko zařadilo celkově na 12. příčku a v některých oblastech ještě výše. V květnu 2023 končí poslední ze tří projektů, v jehož rámci je stále poskytována metodická podpora, a další osud nejen otevřených dat bude v rukou nově vzniklé Digitální informační agentury. Ta má plnit úlohu koordinace evidence a sdílení dat.

Národní katalog otevřených dat, centrální katalog otevřených dat v Česku byl vytvořen v roce 2016 a v únoru 2023 obsahoval data z 285 institucí. Mezi institucemi poskytujícími otevřená data najdeme ministerstva, kraje, obce i jiné úřady. Často instituce publikují své úřední desky, číselníky, data z dopravy, rozpočet, faktury, smlouvy, dotace nebo třeba veřejné zakázky.

Otevřená data jsou v Česku hojně využívána, v průběhu let vznikla spousta vizualizací, aplikací či portálů. V rámci hodnocení dopadů otevřených dat jsme jen na konci roku 2022 evidovali 69 funkčních produktů vytvořených nad otevřenými daty. Mezi ty nejznámější patří například Hlídač státu, Pragozor nebo Mapa exekucí. Řada zajímavých nápadů na nové produkty vzniká i v průběhu tzv. hackathonů, které dnes často organizují samotní poskytovatelé s cílem získat zpětnou vazbu od uživatelů i podpořit vznik využitelných aplikací nad jejich daty. Loni takovou akci organizovalo město Brno, Královéhradecký kraj, Plzeňský kraj a Nejvyšší kontrolní úřad.

A proč se otevřená data nevyžívají ještě více? Důvody jsou hlavně dva. Uživatelé si často stěžují na nízkou kvalitu publikovaných dat a na to, že řada veřejných dat stále není otevřena. A mají pravdu. Přestože všechna ministerstva už dnes publikují otevřená data, rozhodně nepublikují vše, co by publikovat mohla, nebo dokonce měla, protože jim to ukládá zákon.

Co jsou otevřená data?

Otevřená data jsou informace vytvořené či sbírané veřejnou správou (tedy placené z veřejných prostředků), které jsou zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž zveřejnění nebrání právní překážky (např. ochrana utajovaných informací, ochrana osobních údajů, ochrana obchodního tajemství, případně jejich neveřejnost vyplývající z nějakého právního předpisu) a které jsou evidovány v Národním katalogu otevřených dat. Takto publikovaná data mohou sloužit jiným úřadům ve veřejné správě k doplnění jejich dat, odborné veřejnosti k tvorbě nových služeb a aplikací či ke kontrole veřejné správy.

Poprvé byla povinnost publikace otevřených dat stanovena v roce 2015 nařízením vlády, které definovalo 11 povinně zveřejňovaných informací z různých veřejných registrů, a časem byl seznam rozšířen na 24. V tomto období začal na Ministerstvu vnitra působit národní koordinátor otevřených dat, který měl za úkol řídit a koordinovat publikaci otevřených dat v Česku a také poskytovat metodickou podporu. S tím mu pomáhali experti (většinou z akademického sektoru), kteří spolupracovali na projektech. I přes rozsáhlou metodickou podporu se však počet poskytovatelů otevřených dat dlouho pohyboval v nižších desítkách. Nicméně i v tomto

nízkém počtu se našli aktivní poskytovatelé, jako například Český statistický úřad nebo Česká správa sociálního zabezpečení, kteří se neustále snažili otevírat nové datové sady a zvyšovat jejich kvalitu. Významný nárůst poskytovatelů nastal až začátkem roku 2022 se zavedením prvních plošných povinností stanovených zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Od února 2022 se musí formou otevřených dat publikovat úřední desky, číselníky a také některé veřejné registry, rejstříky, seznamy a evidence (všechny veřejné registry pak od ledna 2024). A další povinnosti přišly z Evropy. Od června 2024 se musí ve všech členských státech publikovat tzv. datové sady s vysokou socio-ekonomickou hodnotou, a to v šesti oblastech – geoprostorové údaje, pozorování země a životní prostředí, meteorologie, společnosti a vlastnictví, statistika a mobilita. Implementace tzv. směrnice o otevřených datech přinesla i další povinnosti – publikaci dat z veřejných podniků, dat z výzkumu a tzv. dynamických dat.

Otevřená data se tak stala povinností a už nejsou jen dobrovolnou aktivitou několika málo institucí. S tím se však pojí větší potřeba koordinace a metodické podpory. Kromě pravidelných školení a konzultací, které mohou zástupci institucí i veřejnosti absolvovat zdarma,

Všechny důležité informace jsou uvedeny na Portálu otevřených dat – data.gov.cz

- V části vzdělávání – školení a e-learningové kurzy.
- V části články – články o nových povinnostech, příkladech zpracování dat i sdílení praxe od poskytovatelů.
- V části datová kvalita – dashboardy kvality metadata a příklady špatné praxe, kterých se mají publikující organizace vyvarovat.
- Záznamy ze školení a konferencí najdete na youtube MV v playlistu Otevřená data-vzdělávání.

Projekty související s otevřenými daty

- 1) Implementace strategií v oblasti otevřených dat veřejné správy ČR, 4,1 mil. Kč, realizace 02/2015–11/2015
- 2) Implementace strategií v oblasti otevřených dat II, 11,6 mil. Kč, 01/2017–10/2019
- 3) Rozvoj datových politik v oblasti zlepšování kvality a interoperability dat veřejné správy (projekt KODI), 38,6 mil. Kč, 09/2019–05/2023

organizuje tým národního koordinátora každý rok konferenci, vydává výroční zprávu a rozšiřuje znalostní bázi návodů a postupů. Pod Radou vlády pro informační společnost vznikla též pracovní skupina, v níž národní koordinátor dohlíží na plnění povinností v oblasti otevřených dat a dochází k předávání znalostí a zkušeností mezi centrálními úřady a vybranými samosprávami. Na Portálu otevřených dat jsou též pravidelně publikovány nejrozsáhlejší články.

Kromě článků produkuje stávající projekt řadu užitečných výstupů. V roce 2022 vznikla například komunikační strategie pro cílové skupiny otevřených dat s využitím výsledků z průzkumu trhu uživatelů-zpracovatelů otevřených dat. Výsledky průzkumu ukázaly, že veřejnost v Česku je otevřeným datům nakloněna a vnímají je jako nesmírně důležitá pro efektivní a správné fungování státu. Nejperspektivnějšími skupinami uživatelů-zpracovatelů otevřených dat byli označeni datoví žurnalisté, veřejná správa, segment informačních a komunikačních technologií a věda a výzkum. Byla definována řada doporučení, jak cílit komunikaci směrem k těmto subjektům, a ta může využít nejen tým národního koordinátora, ale také sami poskytovatelé.

I průzkum trhu potvrdil, že pro správnou interpretaci a využití dat uživateli je důležitá kvalita dat. Proto v týmu národního koordinátora sledujeme kvalitu metadat (tj. dat popisujících souvislosti, obsah a strukturu zazname-

naných informací), vydáváme otevřené formální normy (datové standardy pro konkrétní datové sady i jejich části) a vyvíjíme prototypy lokálních katalogů i národního katalogu v souladu s evropskými standardy. To, že jednotná struktura dat zajišťuje interoperabilitu, je vidět například u úředních desek. Kdybychom nevydali otevřenou formální normu pro úřední desky a nedefinovali, jaké konkrétní informace mají být publikovány, bude mít současných 700 datových sad různou strukturu a zkomplikuje to práci uživatelům, kteří by chtěli data propojit. Otevřených formálních norem existuje už více než 30, například pro číselníky, turistické cíle, sběrné dvory atd. Definovaná struktura je pouze minimální a každý poskytovatel může obohatit datovou sadu o další údaje, ale základ zůstane jednotný. Otevřené formální normy zároveň slouží jako dokumentace, jelikož popisují, co jednotlivé údaje znamenají. Velmi kvalitními otevřenými daty poskytovanými dle otevřených formálních norem jsou například data z registru práv a povinností, která jsou poskytována dokonce formou propojených dat.

Poskytovatelé, zpracovatelé a uživatelé otevřených dat v ČR upřednostňují následující potřeby:

- **Kvalita dat:** chtějí mít k dispozici kvalitní, aktuální a správně zpracovaná data.
- **Dostupnost dat:** uživatelé očekávají, že data budou snadno dostupná a přístupná online.
- **Otevřenost a přístupnost:** upřednostňují, aby data byla veřejně a volně použitelná.
- **Výkonnost a rychlost:** uživatelé chtějí mít možnost snadno a rychle získat potřebná data.
- **Dokumentace a metadatové informace:** poskytovatelé, zpracovatelé a uživatelé chtějí mít dostatečné informace o datech, aby je mohli správně interpretovat a využívat.

To, že jsme v přístupu ke kvalitě dat mezi nejlepšími, dokazuje i hodnocení Evropské komise Open Data Maturity 2022, které Česko zařadilo v této kategorii na 6. příčku. Také v předchozích letech jsme se v této kategorii umísťovali do 10. místa. Celkově za všechny hod-

Způsoby sdílení dat ve veřejné správě

- Otevřená data jsou jen jedním ze způsobů sdílení dat, a to těch veřejných určených komukoli za jakýmkoli účelem.
- Veřejný datový fond také složí pro sdílení veřejných dat, ale s vyššími garancemi a za účelem výkonu agend veřejné správy.
- Propojený datový fond je určen pro sdílení neveřejných údajů za účelem výkonu agend veřejné správy.
- Řízený přístup (ve fázi přípravy) by měl umožnit přístup k neveřejným datům při splnění definovaných podmínek, např. pro vědecké účely.

nocené kategorie jsme se v roce 2022 umístili na 12. místě a opět tak patříme do skupiny „Fast-Trackers“.

Je až neuvěřitelné, kolik se toho podařilo za 10 let vybudovat s relativně nízkým počtem lidí v týmu národního koordinátora. Velkou zásluhu na tom má zejména spolupráce s akademickým sektorem, který vnáší do oblasti otevřených dat nejnovější trendy. V interním týmu byli v průběhu času 2–3 zaměstnanci a k tomu je nyní na projektu téměř 20 expertů na poloviční úvazek (v minulosti to bylo výrazně méně). Úspěchů dosahujeme také díky vysokému pracovnímu nasazení a zájmu o danou oblast nejen od členů týmu národního koordinátora, ale také některých poskytovatelů a uživatelů otevřených dat.

A nezůstáváme jen u otevřených dat, snažíme se navrhovat řešení i v jiných datových oblastech. Již z názvu projektu Rozvoj datových politik v oblasti zlepšování kvality a interoperability dat veřejné správy je patrné, že nám jde o data obecně a snažíme se využít zkušenosti z oblasti otevřených dat. Od roku 2019 tak vznikají různé výstupy a doporučení směrem k dalším způsobům sdílení dat a také jejich správné evidenci. V loňské výroční zprávě o stavu otevřených dat jsme upozorňovali, že problémy v oblasti otevřených dat často souvisejí se správou dat obecně. Jednotlivé organizace veřejné správy by měly evidovat data, která vedou ve svých agendách, a měly by vědět, co data znamenají a jak spolu souvisejí, jelikož to je předpoklad pro publikaci

úplných a kvalitních otevřených dat. Taktéž je potřeba vytvářet tzv. veřejný datový fond, který přinese garantovaná otevřená data pro použití veřejnou správou při výkonu agend. Tím, že bude veřejná správa otevřená data nejen produkovat, ale i používat (tzv. dogfooding), bude mít zájem na zvýšení jejich kvality.

V roce 2021 jsme vytvořili globální architekturu veřejného datového fondu, kterou převzal odbor hlavního architekta eGovernmentu MV a stala se součástí národního architektonického plánu. Také jsme vypracovali metodiku poskytování dat ve veřejném datovém fondu a provedli analýzu, která upozornila na nedostatky v evidenci dat veřejné správy. Úplná a správná evidence dat je totiž nezbytným a klíčovým předpokladem pro implementaci a zajištění funkčnosti veřejného datového fondu, ale také ostatních forem sdílení dat. Povinnost evidence dat již sice několik let existuje, ale není plněna. I z toho důvodu jsme se zasloužili o aktualizaci metodiky definice údajů vedených v agendě, která obsahuje doporučené kroky k provedení analýzy údajů potřebných v agendě a postup jejich evidence v registru práv a povinností.

Vyvinuli jsme také prototypy nástrojů pro vytváření konceptuálních datových modelů, díky kterým si mohou úřady udělat pořádek ve svých datech. V návaznosti na legislativní předpisy mohou definovat pojmy, jejich významy a vytvářet vazby mezi pojmy. Výhodou modelů je mimo jiné udržení potřebného know-how na úřadě a možnost automatického generování technických specifikací potřebných pro sdílení dat. Modelované pojmy jsou součástí tzv. sémantického slovníku pojmů, který je veřejně dostupný všem.

Více o prototypch nástrojů pro modelování:

→ slovník.gov.cz

Dalším výstupem projektu je věcný záměr zákona o správě dat, který by měl být koncem března 2023 předložen vládě. Ten pokrývá dvě oblasti – zavedení principů pro správnou evidenci dat s využitím principů modelování a nový způsob sdílení dat, tzv. řízený přístup, který umožní např. sdílení dat pro vědecké účely.

Digitální informační agentura

Úřad, který vznikl k 1. 1. 2023 a od 1. 4. 2023 by měl převzít oblasti digitalizace, které dosud vykonávalo Ministerstvo vnitra a Správa základních registrů. Úřad by měl mimo jiné vykonávat činnost koordinace v oblasti evidence a sdílení dat.

Přestože datové iniciativy ukázaly cestu ke správné evidenci a sdílení dat ve veřejné správě, není jisté, zda se podaří dojít ke zdárnému cíli. Projekt končí v květnu 2023, což přinese výrazný úbytek externích personálních kapacit. Vzhledem k tomu, že interní kapacity jsou velmi podhodnocené, může situaci pomoci přesun na Digitální informační agenturu. Kromě zajištění kontinuální spolupráce s datovými experty je pro udržení nastavených trendů potřeba vybudovat silný datový tým na centrální úrovni a kromě otevřených dat zajistit koordinaci i u dalších datových oblastí. Dlouhé roky jsme se setkávali s tím, že data na úřadech nebyla prioritou. To by se mohlo změnit se vznikem Digitální informační agentury. Je však důležité vytvořit strategii a stanovit harmonogram k dosažení vytyčených cílů. Jestli se to povedlo, se ukáže v příštích letech.

Radka Domanská,
národní koordinátorka otevřených dat

Tento článek vznikl v rámci projektu „Rozvoj datových politik v oblasti zlepšování kvality a interoperability dat veřejné správy“ OPZ č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0013983, který zajišťuje odbor hlavního architekta eGovernmentu, Ministerstvo vnitra ČR.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZONER a.s. je záruka bezpečí a stability Vašich internetových projektů

V ZONERu se už 29 let staráme o internetovou prezentaci a bezpečnost firem i obcí, úřadů a dalších institucí veřejné správy. Kromě toho vyvíjíme fotografický software, který používá přes 10 milionů uživatelů po celém světě a vydáváme tematické knihy pod hlavičkou ZonerPress. Na našich aktivitách se podílí přes 100 zaměstnanců v 5 zemích světa.

Co vše máte díky ZONERu pod kontrolou?

Naše služby pokrývají vše, co potřebujete pro profesionální prezentaci na internetu. V přehledném a uživatelsky přívětivém centru administrace naleznete kompletní správu domén a e-mailů, detailní monitoring serverů, přehled aktivních SSL/TLS certifikátů a webové stránky či e-shop. Všechny služby od ZONERu mají zákazníci pod dohledem na jednom místě, včetně bezpečnostního přihlášení s dvoufázovým ověřením.

Ke všem službám poskytujeme živou **zákaznickou podporu 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a rozsáhlý systém nápovědy**. Od počátku stavíme na lidském přístupu a přátelském vztahu se svými zákazníky.

CZECHIA.COM – profesionální webhostingové služby

Náš projekt **CZECHIA.COM** je poskytovatel profesionálního webhostingu a jeden z největších registrátorů domén v ČR. Vybrat můžete z **několika webhostin-**

gových variant a velké nabídky domén prvního řádu (např. **CZ, EU, NET, INFO, ORG**) i moderních TLD domén, jako **CITY, TOWN** a stovek dalších.

Bezpečnost dat svých zákazníků klademe na první místo, a proto poskytujeme celou řadu nástrojů pro její maximalizaci. Kromě antivirové a antispamové kontroly získáte ke svému hostingu bezplatně službu **DNSSEC a DKIM**. K nové doméně také všichni zákazníci bezplatně obdrží důvěryhodný **SSL/TLS certifikát Basic DV**, který si mohou instalovat jednoduše sami na jedno kliknutí v centru administrace.

CZECHIA.COM se věnuje také **správě e-mailových služeb**. Za dobu své existence nasbírala bohaté zkušenosti, které zúročila při tvorbě ZONER Cloud Mailu. Ten disponuje **trojitou ochranou e-mailů pomocí ZONER Anti-Viru**, který vytváří **ochranný štít proti virům, spamu i phishingu**. Se ZONER Cloud Mailem získáte maximální bezpečí pošty, neomezený počet mailboxů a sdílený kalendář s podporou protokolů **CalDav a iCal**.

ZonerCloud.cz – nejvýkonnější servery

Nejen podnikatelé a majitelé firem, ale i státní správa a veřejné instituce s vysokými nároky na provoz a zabezpečení webu dávají stále více **přednost cloudu před fyzickými servery**. Využívání VPS pro účetní systémy, sdílení a ukládání dokumentů či správu e-mailů **ušetří oproti provozování vlastního serveru až 70 % nákladů na energie**.

ZonerCloud.cz je poskytovatel **nejvýkonnějších VPS** na trhu. Klade maximální důraz na **bezpečnost a zálohování dat** a využívá nejlepší virtualizační platformy na světě **VMware vSphere a Microsoft Hyper-V**. Výkonný hardware pro **ZonerCloud** dodává jednička na trhu mezi výrobci serverů **Dell**. Díky tomu a třem nezávislým poskytovatelům internetového připojení a záložnímu systému napájení může **ZonerCloud** všem svým zákazníkům smluvně garantovat **maximální možnou dostupnost služeb 99,99 %**.

SSLmarket.cz – elektronické certifikáty

SSLmarket od společnosti **ZONER a.s.** je největší poskytovatel SSL/TLS certifikátů ve střední Evropě. Mezi **zákazníky** SSLmarketu patří například **Český statistický úřad, Česká národní banka, nebo skupina ČEZ**.

SSL/TLS certifikát s pečeti slouží k ověření identity provozovatele webu a dodání jistoty, že návštěvník místo na Vaši stránku nevstoupil na podvodnou kopii. Ten také **šifruje komunikaci mezi klientem a serverem** (např.

názvy, adresy, hesla, čísla účtů, platebních karet i další osobní údaje) **a chrání ji před zneužitím hackery**. Svůj SSL/TLS certifikát si můžete objednat na stránkách **sslmarket.cz**, kde naleznete **intuitivního průvodce**, díky kterému přesně zjistíte, který typ certifikátu bude **nejvhodnější** pro Vaše účely.

Webové stránky a e-shop

ZONER a.s. vyvinul redakční systémy **inPage.cz** a **inShop.cz**, pomocí nichž si můžete snadno a rychle vytvořit **bezpečné webové stránky či výkonný e-shop**. Díky velkému výběru přednastavených webových šablon si vyberete tu pravou pro své účely, ať už jsou jakékoliv.

Například s **šablonou Naše obec** si postavíte **obecní webové stránky** snadno a na několik kliknutí. Nemusíte si lámat hlavu s tím, kam jaké informace umístíte. Vše je již nachystané. Vám stačí jen doplnit kontakty, vlastní fotografie a texty.

V případě, že budete potřebovat prodávat na internetu, nabízí **ZONER nejrychlejší e-shopové řešení pro tvorbu e-shopu v ČR** v podobě **inShopu**, se kterým můžete svůj internetový obchod spustit už během několika minut. InShop nabízí rozsáhlé možnosti přizpůsobení a modernizované prostředí pro správu. Nyní navíc na **30 dní zdarma!**

Vojtěch Pospíšil,
marketingový specialista

Kvarteto výhod, které vám přinese GINIS Express SQL

Magazín Egovernment letos již po osmé oceňoval eOsobnost Egovernmentu. Po osmé tedy vyhlášoval osobnosti, které se nejvíce svou prací zasloužily o posun elektronizace veřejné správy. Podstatné na tomto ocenění je skutečnost, že nominace, tedy návrhy na to, kdo by měl být oceněn, zasílají čtenáři magazínu. A tak tedy kolegové, možná i nadřízení či třeba spokojení klienti těch, kteří se ocitli na seznamu nominovaných, nám psali kdo a proč by se měl letos eOsobností Egovernmentu stát. V letošním roce těch jmen bylo 47 a kromě čtyř jasných kategorií – obce, města, kraje a centrální úřady, přišly nominace i na ocenění za celoživotní práci.

Slavnostní vyhlášení probíhalo, jak se stalo již tradicí, v Nové budově národního Muzea v Praze 22. 3. 2023. Stalo se tak díky podpoře společností Gordic v úrovni generálního partnera, společnosti CISCO, která byla opět zlatým partnerem a ICT Unie která přípravu podpořila co by odborný partnerem. Partnerem večera se i letos stala společnost Fortinet.

Diplomy oceněným předával náměstek vicepremiéra pro digitalizaci Ondřej Profant, generální ředitel společnosti Gordic Jaromír Řezáč a jeho kolegové, prezident ICT Unie Zdeněk Zajíček a za společnost CISCO Květoslav Štrunc.

Ocenění **eOsobnost Egovernmentu za celkový přínos** si odnesl **Miloslav Marčan**, ředitel odboru IT Ministerstva průmyslu a obchodu. Jeho nominace obsahovala dlouhou řadu odborných bodů jako například, že aktivně dlouhá léta působí v Radě vlády pro informační společnost (RVIS) a jejich meziresortních pracovních orgánech, nebo že vybudoval IT ekosystém na MPO atp. Ale patrně nejlépe vystihoval důvody pro jeho ocenění tento odstavec: **Miloslav Marčan je velmi svéráznou osobností,**

kteřá se v prostředí českého IT pohybuje profesně takřka celý život. Po celou dobu pracuje a posunuje věci správným směrem, výrazně nad rámec přístupu běžného aijáka, s důsledným využitím logiky a zdravého rozumu.

Na druhé místě v kategorii **za celkový přínos** byl letos oceněn **Ondřej Nekovář**, ředitel úseku kybernetické bezpečnosti, SPCSS a třetí v pořadí byl Ladislav Němec, Vrchní ředitel sekce/zmocněnec pro digitalizaci, Ministerstvo dopravy.

◀ V kategorii **eOsobnost centrálních úřadů** se na první pozici umístil **Pavel Bernard**, viceprezident notářské komory. Druhým v pořadí byla **Radka Domanská**, národní koordinátorka pro otevřená data, MV ČR a třetím pak **Jakub Joklík** vedoucí oddělení dozoru nad normotvorbou obcí z MV ČR

- ◀ V kategorii **eOsobnost krajů** se na první pozici umístil **Daniel Rokos**, vedoucí oddělení informatiky Středočeského kraje, na druhé **Martin Procházka**, vedoucí oddělení správy sítě Kraje Vysočina a na třetí pozici **Hana Frýdová**, vedoucí oddělení projektů a geografických informačních systémů Ústeckého kraje.

V kategorii **eOsobnost měst** na umístění nejvyšší dosáhl **Tomáš Aberl**, člen rady města Brna pro informační technologie a oblast sportu a předseda komise informatiky. Druhý v pořadí je **Benedikt Kotmel**, vedoucí odboru integrace a zpracování dat, Operátor ICT a třetí **Vladimír Křivánek**, vedoucí odboru informatiky, město Jihlava. ▶

- ◀ A v kategorii **eOsobnost obcí** se vítězkou stala **Miroslava Holasová**, místostarostka, městys Svitávka. Na druhém místě byl vyhlášen **Antonín Pospíšil**, místostarosta, obec Moravičany a třetí **Vlastimil Veselý**, ředitel Catania Group.

Další informace o soutěži, přehled nominovaných a fotogalerii ze slavnostního večera naleznete a www.egovernment.cz v záložce eOsobnost.

Čtvrtstoletí s konferencí ISSS: témata reagují na současné společenské dění

Konference ISSS pomáhá už čtvrtstoletí s digitalizací státní správy a samosprávy – 25. ročník se bude konat 15. a 16. května 2023 v Hradci Králové v Kongresovém centru Aldis. V programu se objeví aktuální témata, jako stav a budoucnost e-governmentu v ČR, včetně reorganizace jeho řídicích struktur, kybernetická bezpečnost veřejnoprávních institucí nebo digitální identita občana.

„Další ročník ISSS bude už celkově pětadvacátým a za tu dobu se mnohé změnilo. Během konferencí jsme byli svědky či aktéry úvodního představení, nebo dokonce i startu většiny nejvýznamnějších projektů e-governmentu, vyzpovídali jsme prakticky všechny osobnosti v oboru, které se za tu dobu nacházely na relevantních exekutivních postech, a přivítali desítky unikátních návštěvníků, část z nich opakovaně. Ale i když je to většinou nostalgicky příjemné, není příliš účelné dlouze se ohlížet a raději se připravujeme na další ročník, jednu z jistot v nepříliš klidné a stabilní době,“ říká programový ředitel Vojtěch Dvořáček.

Tradičně vysoká účast

Konferenci pravidelně navštěvuje okolo 2000 účastníků, zapojí se cca 100 firem a hosté můžou absolvovat téměř 200 přednášek a seminářů. Ročník od ročníku se ISSS dostává širšího mediálního pokrytí – za minulý ročník měla konference více než 20 mediálních partnerů, reportáže vyšly v České televizi a v Českém rozhlase.

„Konference ISSS už čtvrtstoletí vytváří platformu, kde se setkávají vládní politici a poslanci s komunálními politiky, businessmany, novináři, odborníky a dalšími a jednájí o dalším směřování digitalizace veřejné správy. Když

jsme v roce 1998 začínali, byl internet jen na několika málo místech, rozhodně tomu nebylo tak, že by každá veřejná instituce měla internetové připojení jako standard. Dnes už si asi nikdo nedokáže představit veřejnou správu bez digitalizace ve všech oblastech,“ vzpomíná výkonný ředitel konference ISSS Tomáš Renčín.

Mezi prezentovanými tématy se například objeví také financování eGov projektů veřejné správy, spisové služby a digitálních archivů, Smart city a Smart region, datová centra a recovery pro veřejnou správu, geoinformatika, kyberbezpečnost nebo digitalizace v oblasti turismu a propagace destinací.

„I témata se za tu dobu výrazně změnila. Dříve se kladl důraz hlavně na publikaci informací ve všech sférách veřejné správy, dnes je to hlavně plná digitalizace procesů a interaktivní komunikace s úřady, která zjednodušuje práci jak úředníkům, tak občanům,“ dodává Tomáš Renčín.

ISSS

Fortinet Security Fabric

Široká

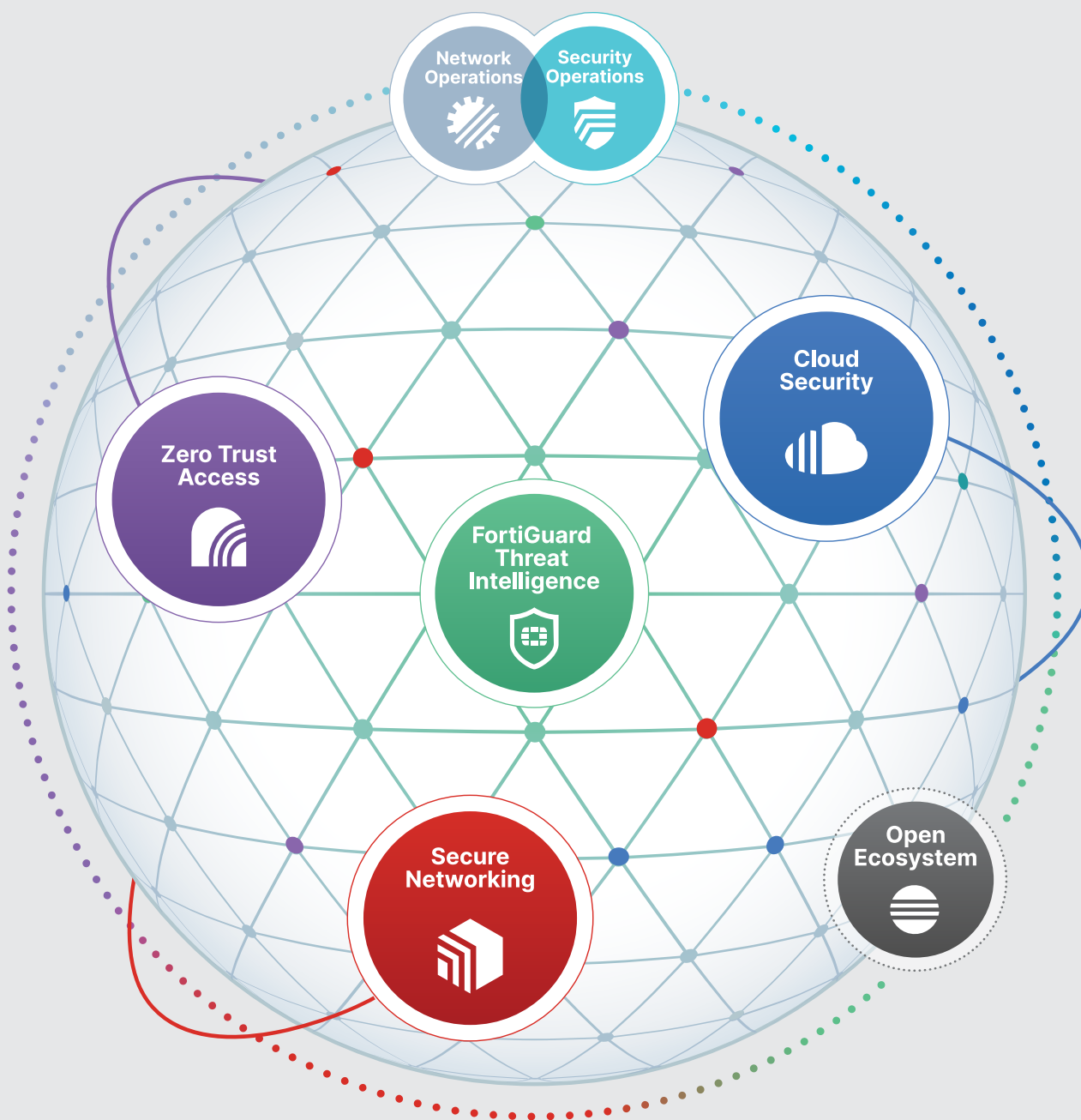
viditelnost a ochrana napříč celým povrchem digitálního útoku s cílem lépe řídit riziko

Integrované

řešení minimalizující komplexnost řízení, které sdílí informace o hrozbách

Automatizované

samoošetřující se sítě využívající zabezpečení na principu AI s cílem zajistit rychlé a efektivní operace

Elektromobily Kia s dotací 300 000 Kč.

Rozšiřte svůj vozový park.

Čistě elektrická Kia Niro EV.

Dojezd: až 460 km

Čas dobíjení: z 10 % na 80 % za 45 min

Movement that inspires

Měsíčně od:

Kč 7 210

bez DPH

Získejte mimořádnou dotaci od Ministerstva životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR na nákup elektromobilů Kia. Výzva Ekomobilita platí pro kraje, obce a městské části, státní či národní podniky a organizace, školy a řadu dalších institucí. Dotaci můžete využít jak na snížení ceny vozu, tak na výhodné financování Kia. V takovém případě, kdy dotaci rozložíte do 36 splátek klesne standardní měsíční splátka 15 544 Kč o 8 333 Kč na uvedenou částku 7 210 Kč. Pro více informací se obraťte na e-mail statnisprava.fleet@kia.cz.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ (WLTP). Kia Niro EV: 162 Wh/km, 0 g/km. Reprezentativní příklad financování Niro e-Niro 64,8 kWh Comfort Auto; pořizovací cena 858 283 Kč, výše úvěru 610 349 Kč, akontace 28,89 % (300 000 Kč); pevná úroková sazba 9,79 % p.a., RPSN 15,43 % p.a.; měsíční (1.-35.) splátka úvěru 7 210 Kč, měsíční splátka pojištění HAV 1 481 Kč, POV 213 Kč; poplatek za poskytnutí úvěru 329 Kč; délka úvěru 36 měsíců. Celková částka k uhrazení (jistina, úrok, hav. pojištění, pov. ručení, poplatky): 268 440 Kč, pojištění sjednáno u pojišťovny UNIQA. Nabídka není určena pro běžné spotřebitele. Všechny uvedené ceny jsou bez DPH. Vyobrazení vozu je pouze ilustrativní a může obsahovat doplňkovou výbavu.